

בדרך כון אמרנה

מרבץ של ישראל מרץ שר התורה שליט"א

גליון מ'
תזריע מצורע תש"פ

דרך מצוותיך שו"ת בהלכה מרבינו

דיני הכריעות בסיום תפלת שמו"ע

שאלה: (סי' קכג ס"א) חולה המתפלל שמו"ע מיושב, האם צריך לגרור הכסא ג' פעמים לאחוריו כשמסיים התפלה [מדין ג' פסיעות]. תשובה: כן.

***

שאלה: כתב הדר"ג בספרו שיח השדה עמ"ס ברכות (י), דמי שסיים שמו"ע ולא פסע יכול לפתוח רגליו, ויל"ע כשירצה לפסוע אחרי זמן מה האם יצטרך לדקדק לפסוע מאותו מקום בו עמד בשמו"ע, או"ד א"צ לדקדק. תשובה: א"צ.

***

שאלה: סיים שמו"ע ושכח לפסוע ונזכר רק לאחר שעקר רגליו, מה דינו לענין ג' פסיעות. תשובה: יפסע במקום שנזכר.

***

שאלה: (מ"ב סק"ז) האם בפסיעות שאחרי הקדיש גם צריך להמתין שיעור הילוך ד"א עד שיחזור למקומו [כדין פסיעות שאחרי שמו"ע]. תשובה: כן.

***

דין חזרת הש"ץ

שאלה: במ"ב (שם) כתב שאסור לישב בד' אמות של הש"ץ, ולכאו' גם בד"א של מי ששומע חזרת הש"ץ [מאחר ושומע כעונה]. תשובה: לא מפריע לו.

***

שאלה: מי שקשה עליו לעמוד בחזרת הש"ץ האם עדיף שלא יתכוין לצאת מהש"ץ כדי שלא יחשב שיושב בתפלת עמידה [מאחר שאין זה תפלת חובה]. תשובה: חלילה.

***

שאלה: (שם ס"ז) המסיים תפלתו באמצע חזרת הש"ץ, האם יכול לומר גם הנוסח של היה"ר אחר שיפסע [למרות שעיי"כ יפסיד לענות על ברכות הש"ץ]. תשובה: מותר.

דרך פקודיך

פנינים על פרשת השבוע

בכל מילה יש חשש פיקוח נפש

וביום השמיני ימול בְּשֵׁר עֶרְלָתוֹ (י"ב ג')

סיפר חתן רבינו, הגר"ש שטינמן שליט"א: לפני כארבעים שנה התלויתי למורי חמי בשבת, בדרכו לברית מילה שערך הגאון רבי יצחק זילברשטין שליט"א (לבנו הג"ר אריה), בדרך פגשנו בהגה"צ רבי משה טיקוצ'ינסקי זצ"ל, משגיח דישיבת סלבודקא, שגם הוא חזר מאותו השמחה. הוא בירך את רבינו לשלום ולאחר מכן אמר:

יש לי שאלה ברמב"ם שאני מתקשה בה. בהלכות מילה (סוף פ"א) הוא פוסק, אין מלין אלא וליד שאין בו שום חולי, שסכנת נפשות דוחה את הכל ואפשר למול לאחר זמן ואי אפשר להחזיר נפש אחת מישראל לעולם עכ"ל.

ותמוה, וכי צריך הלכה מיוחדת וטעם מיוחד במילה כדי להגיד שפקוח נפש דוחה כל התורה, והלא כל אחד יודע שכך הדין בכל נושא ומצוה, ומה חידש כאן בכלל?

ענה לו רבינו מיד: בכל קיום ברית מילה לתינוק בין שמונת ימים, יש קצת סכנה, ובכל זאת מלים! אם כן אפשר לחשוב שבמצות מילה לא קיים הכלל של פיקוח נפש דוחה הכל, ולזה מחדש הרמב"ם שאם זה וליד עם חולי שאז זה סכנת נפשות, אין מלים! והוצרך לומר הטעם, מפני שאפשר למול לאחר זמן, בלאו הכי לא גרע מכל מילה שיש בה קצת סכנה, ואפילו הכי מלין אותו לשמונת ימים, ושמח הגה"צ רבי משה זצ"ל והודה לו על התשובה.

***

ועל פי זה ביאר רבינו את הגמרא (גיטין נ"ז ב') פ' עֶרְלָיָה הֲרַגְנוּ כָּל הַיּוֹם (תהלים מ"ד כ"ג) - זה מילה. וכי מילה נחשב שנהרגים על קדושת ה' והרי אדרבה, כשיש חשש סכנה אין מלים, אלא שבכל מילה יש קצת סכנה ולא נמנעים מלקיים את המצוה בגלל זה.

(שבענו מטובד)

דרך חוקיך

שו"ת על הש"ס מרבינו
לא סודר ע"פ סדר הדף היומי –
מסכת שבת

דף ת:

החילוק בין תשמיש ע"י הדחק להילוך ע"י הדחק
שאלה: "תשמיש על ידי הדחק לא שמיה תשמיש, והילוך
על ידי הדחק שמיה הילוך". מה החילוק ביניהם.
תשובה: שדרך בנ"א להלך.

***

דף ט:

זמן התחלת סעודה בליל שבת
שאלה: "מאימתי תחילת סעודה, משיתיר חגורה" וכו'.
האם בליל שבת שאומרים שלום עליכם וכו', מקרי תחילת
סעודה.
תשובה: יתכן.

***

דף י:

מקור הלימוד שיש להתנאות במצוות
שאלה: רש"י ד"ה הכון, "התנאה לפניו". וצ"ב זהדין של
"התנאה לפניו" אפשר ללמוד מ"זה אלי ואנוהו".
תשובה: אינה לשון מצוה שם.

***

האופן המותר להאריך בתפילה
שאלה: "רבה חזייה לרב המנונא דקא מאריך בצלותיה,
אמר ליה מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה", משמע
שלא טוב להאריך בתפילה. וצ"ב דהגמרא בברכות (ל"ב):
אומרת, "כל המאריך בתפילתו, אין תפילתו חוזרת ריקם".
וכן (ברכות נ"ד): שלשה דברים מאריכים ימיו של אדם,
ואחד מהם הוא המאריך בתפילתו.
תשובה: לא על חשבון התורה וגם לא כשזקוק לדבר
מסוים.

***

כמי ההלכה בענין אריכות בתפילה
שאלה: "אמר מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה, והוא
סבר זמן תפלה לחוד וזמן תורה לחוד". כמאן הלכה.
תשובה: הכל לפי הענין

(אריה שאג)

דבר העורך

כל הלב כואב על החילול השם

בערב שבת עבר ברטט לכל מי שלב יהודי פועם
בקרב, את כאב רבינו על ביטול התפילות בציבור
ע"י אחינו הטועים שאינם מבינים בערך התפילה
רח"ל, והתבטא רבינו: התורה ציוותה עלינו לשמור
על עצמינו עוד לפני שהם המציאו את החוקים
שלהם, אבל אם הם היו יודעים כמה התורה
והתפילות בציבור מגנא ומצלא, היו מוצאים פתרון
שנצליח לעשות את זה בלי להכנס לסכנה.

בזמן שיש כאלה שדואגים לצרכי הגשמיות שנמצאים
במצוקה בזמן זה רבינו שכולו תורה העביר לכולם
דעת תורה האמיתי להביט בזמן כזה, על מה ראוי
לבכות ולהצטער, על צער השכינה, על החיסרון של
התפילות בציבור שזה צרכי קיומינו הרוחניים.

והנה זכינו ברוך השם לשמוע מיד אחר השבת
שבעזרת השם יתירו התפילות במנינים בחצרות.

לרבים עלה מול העינים באותו רגע דברי רביה"ק מרן
אילת השחר זצוק"ל בניסן תשע"ג בכינוס בני
הישיבות אז בזמן שהיתה סכנת גזירת גיוס בני
הישיבות, וכה היו דברי קדשו (מתוך פרי חיים קצ"ח):
"כל זמן שיש אנשים שמצטערים על החילול השם
הגדול הזה שיצא חס וחלילה שיתמעט תורה מכלל
ישראל, החילול השם הגדול כזה שכואב לו "כל
הלב כואב", [יועיל] שחס ושלום לא יקרה חלילה
צער כזה, עכ"ד. וזכינו לראות זאת שוב בעינינו
שהושב כבוד שמיים.

***

נקודה נוספת שנלמד מדברי רבינו בזמן הזה שאויבי
התורה מבית ומחוץ מבזים ומחרפים קדשי ישראל
התורה והכמיה ובני התורה, כביכול בטענות מגוחכות
והם השוטים שמסכנים בריאותם בדברים רבים כל
חיהם (וגם כעת,) ומנסים להטיף שאנו כביכול לא
שומרים על בריאותינו,

וכנגד זה באים דברי רבינו לחדד לנו האמת, במילותיו
הקדושות המדודות כל כך: "התורה ציוותה עלינו
לשמור על עצמינו עוד לפני שהם המציאו את
החוקים שלהם"!!! כל מילה נוספת מיותרת.

הגליון לרפואת הגאון ר' יוסף בן עטל גולדנטל שליט"א
אביו של המשיב הדולה ומשקה רבות בקו ובגליון מתורת רבינו,
תלמיד רבינו הגאון ר' ישכר ברוך שליט"א

יו"ל ע"י קו דרך אמונה - 0799-211-666

לקבלת הגליון ניתן לפנות למייל - a0799211666@gmail.com

לתרומות והנצחות ניתן לפנות לפלאפון - 052-760-6474

הגליון יו"ל בסיוע עמותת נעשה אדם ע.ר. 580652063